

A2007.639

Udskrift
af
Arbejdsrettens dom af 13. marts 2008

Sag nr. A2007.639:
Landsorganisationen i Danmark
for
Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund
(konsulent Pernille Leidersdorff-Ernst)

mod

Frisør Hos Peter
Søledsvej 14
684 Holmegaard
(advokat Anders Ingemann-Schmidt)

Frisør Hos Peter
Jernbanegade 10
480 Nykøbing F
(advokat Anders Ingemann-Schmidt)

Frisør Hos Peter
Østergade 10
4700 Næstved
(advokat Anders Ingemann-Schmidt)

Frisør Hos Peter
Tinggade 2
4100 Ringsted
(advokat Anders Ingemann-Schmidt)

Frisør Hos Peter
Jernbanegade 22
4200 Slagelse
(advokat Anders Ingemann-Schmidt)

Frisør Hos Peter
Havnearkaderne 21
4220 Korsør
(advokat Anders Ingemann-Schmidt)

Frisør Hos Peter

Kongensgade 51
5000 Odense C
(advokat Anders Ingemann-Schmidt)

Frisør Hos Peter
Vollsmose Alle 10
5240 Odense NØ
(advokat Anders Ingemann-Schmidt) og

Frisør Hos Peter
Klosterplads 55
700 Svendborg
(advokat Anders Ingemann-Schmidt)

Sag nr. A2007.640
Landsorganisationen i Danmark
for
Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund
(konsulent Pernille Leidersdorff-Ernst)

mod

Stender Greve
v/Susanne Watestadt Stender
Greve Midtbycenter 6 K
2670 Greve
(advokat Anders Ingemann-Schmidt)

Stender Glostrup
v/Malene Mietke
Glostrup Storcenter 110
2600 Glostrup
(advokat Anders Ingemann-Schmidt)

Stender Nivå
v/Elisabeth Drost
Nivå Center 24
2990 Nivå
(advokat Anders Ingemann-Schmidt)

Stender Hillerød
v/Grethe Marchewka
Slotsgade 32
3400 Hillerød
(advokat Anders Ingemann-Schmidt)

Stender Strøget

v/John Erik Skovbæk
 Østergade 53
 1100 København K
 (advokat Anders Ingemann-Schmidt)

Stender Herlev
 v/Lillian Stender
 Herlev Torv 14
 2730 Herlev
 (advokat Anders Ingemann-Schmidt)

Stender I ApS
 Stender II ApS
 Stender III ApS
 Stender IIII ApS
 Bymidten 29
 3500 Værløse
 (advokat Anders Ingemann-Schmidt)

Sag nr. A2007.641
 Landsorganisationen i Danmark
 for
 Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund
 (konsulent Pernille Leidersdorff-Ernst)

mod

Kjær Gruppen ApS
 Karetmagervej 21a
 7000 Fredericia
 (advokat Anders Ingemann-Schmidt)

Kjær Herning ApS
 Dalgas Plads 6
 7400 Herning
 (advokat Anders Ingemann-Schmidt)

Kjær Silkeborg ApS
 Vestergade 35 A
 8600 Silkeborg
 (advokat Anders Ingemann-Schmidt)

Kjær Holstebro ApS
 Den Røde Plads 19
 7500 Holstebro
 (advokat Anders Ingemann-Schmidt)

Kjær Viborg ApS
Ll. Sct. Pedersstræde 14
8800 Viborg
(advokat Anders Ingemann-Schmidt)

Kjær Vejle ApS
Nørregade 29 A
7100 Vejle
(advokat Anders Ingemann-Schmidt)

Kjær Fredericia ApS
Vendersgade 15
7000 Fredericia
(advokat Anders Ingemann-Schmidt)

Kjær Bjerringbro ApS
Storegade 26
8850 Bjerringbro
(advokat Anders Ingemann-Schmidt)

Kjær Horsens ApS
Nørregade 9
8700 Horsens
(advokat Anders Ingemann-Schmidt)

Kjær Vestcenter ApS
Venusvej 10
7000 Fredericia
(advokat Anders Ingemann-Schmidt)

Kjær Esbjerg ApS
Kongensgade 28-30
6700 Esbjerg
(advokat Anders Ingemann-Schmidt)

Kjær Varde ApS
Torvegade 6
6800 Varde
(advokat Anders Ingemann-Schmidt)

Kjær Bredgade ApS
Bredgade 46, 1.
7400 Herning
(advokat Anders Ingemann-Schmidt)

Uoverensstemmelsen i sagen angår kravene til en frigørelseskonflikt efter Hovedaftalens § 7, stk. 2.

Påstande

Klager, Landsorganisationen i Danmark for Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund, har i sagerne nr. A2007.639 og nr. A2007.640 nedlagt følgende påstand:

De indklagede virksomheder tilpligtes at anerkende, at den ved brev af 2. juli 2007 varslede lockout er ulovlig.

Klager, Landsorganisationen i Danmark for Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund, har i sagen nr. A2007.641 nedlagt følgende påstand:

De indklagede virksomheder tilpligtes at anerkende, at den ved brev af 4. juli 2007 varslede lockout er ulovlig.

Samtlige de indklagede virksomheder har nedlagt påstand om frifindelse.

Sagsfremstilling

Et ”notat og tidsplan” af 7. juni 2006 udarbejdet af Mogens W. Christensen, Kristelig Arbejdsgiverforening er sålydende:

”Baggrund

På foranledning af en henvendelse fra en gruppe af frisørmestre, der i dag er medlem af Danmarks Frisørmesterforening, har der været afholdt et møde til drøftelse af situationen efter EMD af 11. januar 2006 om at eksklusivaftaler er i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 11 (foreningsfrihed).

Dommen har den konsekvens, at den tidligere binding til gensidige aftaler i overenskomster og foreningsvedtægter i frisørfaget ikke længere kan opretholdes. (følgelovgivning i Danmark ved ændring af foreningsfrihedsloven).

En gruppe af virksomheder ønsker at blive udmeldt af Danmarks Frisørmesterforening, idet det efter denne gruppes opfattelse er varetagelse af lønmodtagersynspunkter i den nuværende forening, samt at der ikke med det politiske systems opbygning i et æskesystem og dominans af mestre uden ansatte ikke kan opnås tilstrækkelig og fornøden indflydelse for mestre, der samtidig er arbejdsgivere.

Den nuværende binding er en overenskomst med LO-forbundet Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund samt DA og LO hovedaftalen. Samtidig er der binding til de enkelte decentrale laug, regioner med egne vedtægter samt foreningens vedtægter.

Der skal ved et ophør af disse bindinger ske en opsigelse.

Opsigelser

Foreningsmæssige forhold:

Den første og væsentligste opsigelse er af laug, sektion og landsforening i Danmarks Frisørmestre.

I Danmarks Frisørmestre er der i foråret afholdt en kongres (afholdes hvert andet år). Denne kongres har vedtaget en række vedtægtsændringer, der ikke på nuværende tidspunkt er kendte. Dette ukendskab er dog efter min opfattelse uden betydning for en udmeldelse, idet vedtægtsændringer efter referat fra kongressen først træder i kraft den 1. juli 2006.

Efter de nuværende vedtægters § 12 skal der ske udmeldelse med 6 måneders varsel til udløb af et kalenderkvartal. Dette medfører, at der skal ske udmeldelse senest ultimo juni 2006 for ikke at være bundet af en overenskomstfornyelse i foråret 2007.

Opsigelsen skal ske til lav hvis medlem af et sådant, til sektorbestyrelsen og til Danmarks Frisørmestre.

For god ordens skyld bør opsigelsen (opsigelserne) sendes ved anbefalet og almindeligt brev, så opsigelsen er fremme hos modtageren senest 30. juni 2006.

Overenskomstmæssige forhold

Medlemmerne af Dansk Frisørmesterforening er via medlemskabet bundet af overenskomsterne, denne forening har indgået med et modstående forbund (her efter det oplyste frisørforbundet). Disse overenskomster har sædvanligvis opsigelse med 3 måneds varsel.

I overenskomsten mellem Danmarks Frisørmesterforening og Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund § 18 er der en opsigelse med 3 måneders varsel til ophør dog tidligst til den 1. marts 2007.

Dette vil medføre, at en virksomhed, der har udmeldt sig overfor overenskomstmodparten, Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund skal opsiges overenskomsten inden udgangen af november måned 2006 ved anbefalet brev. Samtidig skla der efter Hovedaftalen mellem DA og LO ske tilkendegivelse om, at denne opsigelse er til ophør og bortfald af overenskomsten (hovedaftalen § 7 stk. 2).

1. Varsel

Der skal 14 dage før den 1. marts (hovedaftalens § 2) fremsendes 1. Lockoutvarsel omfattende medlemmer af Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund ansat på virksomheden og dennes afdelinger (angives). Dette skal efter hovedaftalen fremsendes anbefalet samt i kopi fremsendes til Forligsinstitutionen til orientering.

I det anbefalede brev skal der angives, at der fremsendes konfliktvarsling med henblik på at bringe overenskomsten til ophør/bortfald.

2. Varsel.

Dette varsel skal også i henhold til hovedaftalens § 2 sendes 7 dage før den 1. marts 2007, hvor der igen tilkendes det præcise antal medarbejdere, der skal lockoutvarsles fra den 1. marts idet overenskomsten er ophørt og bortfaldet med virkning for virksomheden fra denne dato.

Herefter skal der den 1. marts 2007 etableres en lockout overfor de af medarbejderne, der er medlem af Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund.

Ny overenskomstdannelse

Der vil blive etableret kontakt og forhandling med Kristelig Fagforening om dannelse af en ny separat faggruppe for frisører under overenskomstkomplekset mellem Kristelig Arbejdsgiverforening og Kristelig Fagforening.

NB: Efter KA's vedtægter kan intet medlem etablere kampskridt over for de ansatte, hvorfor eventuelle frigørelseskonflikter som ovenfor beskrevet skal foretages før indmeldelsen i KA (dvs indmeldelse i KA den 1. marts 2007)

Oversigt:

1.) Senest 30. juni 2006 – opsigelse af medlemskab i Dansk Frisørmesterforening

2.) Senest ultimo november 2006 – opsigelse af overenskomst til bortfald den 1. marts 2007

3.) Den 14. februar 2007 – 1. lockoutvarsel til Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund og kopi til orientering til Forligsinstitutionen

4.) Den 21. februar 2007 – 2. lockoutvarsel til samme forbund

5.) Den 1. marts 2007 etablering af lockout overfor medlemmer af Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund ansat i den varslende virksomhed.

Vær opmærksom på, at medarbejderne bør orienteres om hvert enkelt skridt (1) til 5)), der foretages og på sigt vil have betydning for vilkår i deres ansættelse. Fx medarbejdere, der ikke er medlem af Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund bør have orientering om, at der pr. marts 2007 vil være en anden overenskomst.

Herudover er der i perioden indtil 1. marts 2007 forhandlinger med Kristelig Fagforening om en ny fagoverenskomst, der skal kunne træde i kraft på denne dato.”

De indklagede virksomheder, som alle indgår i en af frisørkæderne Frisør Hos Peter, Stender og Kjær, udmeldte sig i juni 2006 af Danmarks Frisørmesterforening med virkning fra den 1. januar 2007. I november 2006 opsagde de overenskomsten med Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund til bortfald pr. 1. marts 2007. Opsigelserne blev gentaget i februar 2007 med angivelse af, at der pr. 1. marts 2007 var indgået overenskomst med en anden lønmodtagerpart, og med varsling af lockout pr. 1. marts 2007. Ved Arbejdsrettens dom af 28. marts 2007 i sagerne A2007.135, A2007.136 og A2007.137, hvor alle virksomhederne var indklaget, blev det - som tilkendegivet ved afslutningen af domsforhandlingen den 13. marts 2007 - fastslået, at virksomhedernes lockouter var overenskomststridige, da virksomhedernes opsigelser ikke var behørigt, idet virksomhederne ikke i november 2006, hvor de stadig var medlemmer af Frisørmesterforeningen, på egen hånd havde kunnet sige overenskomsten op.

Ved i al væsentlighed enslydende telefaxer afsendt henholdsvis den 26. og 27. april 2007 opsagde samtlige virksomheder på ny overenskomsten over for Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund med tre måneders varsel til bortfald den 31. juli 2007. F. eks. hedder det således i en telefax af 27. april 2007 til forbundet underskrevet af direktør Bo Spottog på vegne Frisør Hos Peter i Nykøbing Falster:

”Opsigelse af overenskomstforhold

På vegne af Hos Peter i Nykøbing F. ApS... Frisør Hos Peter, Jernbanegade 10, 4800 Nykøbing F., skal det herved meddeles, at virksomheden med virkning fra den 1. januar 2007 er blevet udmeldt af Danmarks Frisørmesterforening

Virksomheden skal i forlængelse heraf opsige 2004 overenskomsten mellem Dansk Frisør & Kosmetiker Forbund og Danmarks Frisørmesterforening. Opsigelsen sker i henhold til overenskomstens § 18 med 3 måneders varsel til udløb den 31. juli 2007.

Opsigelsen sker med henblik på overenskomstens endelige bortfald, hvorfor det allerede herved skal meddeles, at der vil blive varslet og iværksat frigørelseskonflikt i overensstemmelse med § 7, stk. 2, i Hovedaftalen mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark til ikrafttræden umiddelbart efter opsigelsesperiodens udløb.

...”

Ved telefax af 30. maj 2007 til virksomhedernes advokat meddelte LO, "at LO ikke agter at forfølge spørgsmålet om virksomhedernes opsigelse af overenskomsten yderligere", men "at LO hvis konfliktvarsel fremsendes vil vurdere disse nøje".

Samtlige de indklagede virksomheder fremsendte siden ved anbefalede breve og telefaxer af 2. eller 4. juli 2007 konfliktvarsler med enslydende indhold. Således hedder det f.eks. i anbefalet brev af 2. juli 2007 fra direktør Bo Spottog på vegne Frisør Hos Peter i Nykøbing Falster til Landsorganisationen i Danmark:

”Fremsendelse af 1. konfliktvarsel

På vegne af Hos Peter i Nykøbing F. ApS...fremsendes hermed 1. lockoutvarsel i overensstemmelse med § 2, stk. 3 i Hovedaftalen mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark.

Virksomheden har ved brev af 27. april 2007 opsagt 2004 overenskomsten mellem Dansk Frisør & Kosmetiker Forbund og Dansk Frisørmesterforening til udløb den 31. juli 2007.

Lockouten omfatter samtlige medlemmer af Dansk Frisør & Kosmetiker Forbund, der er beskæftiget på virksomheden på tidspunktet for lockoutens ikrafttræden.

Lockouten træder i kraft den 1. august 2007.”

Landsorganisationen i Danmark protesterede herefter ved enslydende breve af 5. juli 2007 over for de indklagede virksomheder i anledning af det afgivne 1. lockoutvarsel. I brevene hedder det bl.a.:

”Protest mod 1. lockoutvarsel

LO har den 3. juli 2007 modtaget meddelelse om 1. lockoutvarsel fra Deres virksomhed.

LO skal herved protestere over det afgivne varsel.

Siden virksomhedens udmeldelse af Danmarks Frisørmesterforening har virksomheden arbejdet målrettet på at få de ansatte udmeldt af Dansk Frisør & Kosmetikerforbund.

Dansk Frisør & Kosmetiker Forbund har protesteret over denne organisationsfjendtlige handling ved klageskrift til Arbejdsretten.

Da dette skridt er taget netop for at friholde virksomheden fra virkningerne af en lockout, er det LO's opfattelse at frigørende konflikt ikke kan etableres.

Konflikten vil således ikke på nuværende tidspunkt kunne få et omfang og intensitet, som kan virke frigørende.

Ifald konfliktvarslet opretholdes skal LO anmode om et fællesmøde straks med henblik på sagens indbringelse for Arbejdsretten."

Der blev herefter afholdt fællesmøde den 10. juli 2007 i anledning af den af Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund rejste klage over lovligheden af de af de indklagede virksomheder varslede lockouter. Af de enslydende fællesmødereferater af 10. juli 2007 fremgår bl.a.:

"Arbejdstagersiden fastholdt at de varslede lock-out'er var overenskomststridige.

Undertegnede virksomheder bestred at have udvist organisationsfjendtlig adfærd ved at påvirke medarbejdernes/medlemmernes faglige tilhørsforhold.

Virksomhederne anførte endvidere, at uanset Arbejdsrettens afgørelse af spørgsmålet om organisationsfjendtlig adfærd har Arbejdsrettens afgørelse heraf ikke betydning for spørgsmål om lock-out'ens lovlighed, herunder om dens frigørende virkning.

Enighed kunne således ikke opnås.

..."

Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund har under sagen fremlagt en opgørelse over medlemstilbagegangen blandt medarbejdere i de 3 frisørkæder, som de indklagede virksomheder indgår i. Det

fremgår af opgørelserne, at faldet i medlemstal i kæderne Frisør Hos Peter, Stender og Kjær Gruppen er på henholdsvis 84 %, 95 % og 90 % opgjort i perioden januar 2006 til 1. kvartal 2007. Det fremgår endvidere, at den generelle medlemstilbagegang i 2006 udgjorde 6,88 %, mens tilbagegangen i alt, dvs. inklusive udmeldelserne fra de ansatte i de indklagede virksomheder i løbet af perioden april 2006 til april 2007 udgjorde i alt 8,92 %.

Ved Arbejdsrettens som af 12. februar 2008 i sagerne nr. A2006.737, nr. A.2007.611, nr. A2006.979 og nr. A 2006.980 blev en række virksomheder fra frisørkæderne Frisør Hos Peter, Stender og Kjær Gruppen, som alle ligeledes er indklaget under denne sag, idømt bod for brud på hovedaftalens § 1 om organisationsfjendtlig virksomhed, idet de fandtes at have opfordret ansatte til at melde sig ud af Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund

Parternes argumenter

Klager har anført, at de indklagede virksomheder gennem overenskomststridige handlinger har tømt virksomhederne for medlemmer af Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund, og at dette er sket med henblik på, at virksomhederne har kunnet unddrage sig skadevirkningerne af den påtænkte lockout. Ved Arbejdsrettens dom af 12. februar 2008 i sagerne nr. A 2006.737, nr. A.2007.611, nr. A.2006.979 og nr. A2006.980 blev de under disse sager indklagede virksomheder, som tilhører de samme frisørkæder som de under denne sag indklagede virksomheder, og som i vidt omfang er sammenfaldende med de virksomheder, der er indklaget under denne sag, dømt for at have opfordret deres ansatte til at udmelde sig af Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund i en periode fra begyndelsen af 2006 til begyndelsen af 2007. I samme periode er medlemstallet hos Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund blandt de ansatte i de indklagede virksomheder faldet med i gennemsnit ca. 90 % mod en generel medlemstilbagegang på 7-9 % inden for forbundet. Det er ikke afgørende, at ikke alle de indklagede virksomheder har været indklaget for Arbejdsretten med påstand om at have handlet overenskomststridigt, idet der er en nær sammenhæng mellem virksomhederne inden for de enkelte kæder, og medlemstilbagegangen omfatter samtlige indklagede virksomheder.

Det må være et krav, at en konflikt, som efter hovedaftalen § 7, stk. 2, skal virke frigørende, har et vist omfang og en vis styrke. Forudsætningen for bestemmelsen må være den normale arbejdskamp med alle dens risici og følger, jf. Per Jakobsen, Kollektiv Arbejdsret, 5. rev. udgave (1994), side 83. De indklagede virksomheder har via deres overenskomststridige handlinger unddraget sig en sådan normal arbejdskamp med dens risici og følger, idet der på grund af virksomhedernes handlinger kun har kunnet iværksættes lockout over for et begrænset antal ansatte. Lockouten vil derfor ikke kunne få det nødvendige omfang eller den nødvendige styrke, til at frigørelseskonflikt vil kunne etableres lovligt. Den varslede lockout er således ulovlig, og lovlig frigørelseskonflikt vil i hvert fald ikke kunne etableres i indeværende overenskomstperiode.

De indklagede virksomheder har anført, at frigørelseskonflikten er lovlig. En overenskomst kan som udgangspunkt opsiges i overensstemmelse med almindelige aftaleretlige regler og bortfalder således som udgangspunkt ved udløbet af et aftalt opsigelsesvarsel. Reglen i hovedaftalens § 7, stk. 2 udgør en fravigelse af dette udgangspunkt, hvilket bør indgå ved bedømmelsen af det i teorien opstillede

krav om, at en frigørelseskonflikt skal have en vis styrke og et vist omfang. Der kan således bl.a. ikke stilles krav om, at en frigørende konflikts lovlighed beror på, at den omfatter et vist antal medarbejdere. Indklagede har hverken direkte eller indirekte forsøgt at reducere konsekvenserne af den varslede frigørelseskonflikt. Arbejdsrettens dom af 12. februar 2008 i sagerne nr. A 2006.737, nr. A.2007.611, nr. A.2006.979 og nr. A2006.980 må anses for at være uden betydning for nærværende sag. I hvert fald må der med Arbejdsrettens dom af 12. februar 2008, hvor de indklagede virksomheder blev idømt bod for overenskomststridigt at have opfordret deres ansatte til udmeldelse af Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund, anses at være gjort endeligt op med retsvirkningerne af den overenskomststridige adfærd. Det er i øvrigt ikke alle de indklagede virksomheder, der er blevet dømt for organisationsfjendtlig adfærd ved Arbejdsrettens dom af 28. februar 2008. Således er blandt de indklagede virksomheder i Stender-kæden kun Stender II ApS og Stender Glostrup v/Malene Mietke blevet dømt herfor, ligesom flere af de indklagede saloner i kæden Frisør Hos Peter ApS ikke var omfattet af dommen. Den frigørende konflikt er herudover iværksat over for alle de medarbejdere i de indklagede virksomheder, der fortsat var medlem af Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund, og det ville derfor ikke være muligt for de indklagede virksomheder at etablere en frigørende konflikt af et større omfang end sket. Hvis frigørelseskonflikt i denne situation ikke lovligt kunne etableres, ville det få som konsekvens, at det for mange arbejdsgivere ikke ville være muligt at opfylde kravene til etablering af frigørende konflikt. Den praktiske konsekvens for medarbejderne ville i øvrigt være, at de fortsat var omfattet af overenskomsten mellem Danmarks Frisørmesterforening og Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund fra 2004. Hvis

klager fik medhold i sin påstand, ville der således bl.a. opstå usikkerhed om, hvornår 2004-overenskomsten måtte antages at bortfalde mellem parterne, og under hvilke forudsætninger de indklagede virksomheder overhovedet ville kunne etablere frigørende konflikt. Der er ikke belæg for som anført af klager at foretage en afgrænsning, således at frigørelseskonflikt tidligst vil kunne etableres ved udgangen af indeværende overenskomstperiode. Skulle Arbejdsretten finde, at der først kan etableres konflikt med frigørende virkning inden for en normaliseringsperiode, bør denne ikke fastsættes til længere end 6 måneder. Da det ikke er godtgjort, at der skulle være foretaget organisationsfjendtlige handlinger inden for de sidste 6 måneder forud for tidspunktet for den varslede konflikt, er frigørelseskonflikten også i dette tilfælde lovligt etableret.

Arbejdsrettens begrundelse og resultat
Hovedaftalens § 7, stk. 2, har følgende ordlyd:

”Selv om en overenskomst er opsagt eller udløbet, er parterne dog forpligtet til at overholde dens bestemmelser, indtil anden overenskomst træder i stedet, eller arbejdsstandsning er iværksat i overensstemmelse med regler i § 2.”

Bestemmelsen må efter sit formål forstås således, at en overenskomstpart ikke skal kunne frigøre sig fra overenskomsten uden at iværksætte en konflikt med alle dens risici og følger. Dette må bl.a. antages at indebære, at en virksomhed, der som led i forberedelsen af en frigørende konflikt har forbedret sin egen konfliktposition ved overenskomststridigt at påvirke de ansatte til at melde sig ud af den fagforening, som er den modstående overenskomstpart, og derfor uretmæssigt og afgørende har svækket fagforeningens konfliktposition, ikke bør have adgang til at etablere frigørende kon-

flikt, forinden der er givet fagforeningen mulighed for at genoprette sin konfliktposition, og at der skal gives fagforeningen en passende tid til genopretningen. En sådan genopretningsperiode findes udgangspunkt passende at kunne fastsættes til et år.

Spørgsmålet under sagen er herefter, om Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund har krav på en genopretningsperiode som nævnt.

Af "notat og tidsplan" af 7. juni 2006 udarbejdet af Kristelig Arbejdsgiverforening fremgår, at en række virksomheder på dette tidspunkt havde ønske om at blive udmeldt af Danmarks Frisørmesterforening samt frigjort fra overenskomsten med Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund. Planen angav, at virksomhederne kunne blive frigjort fra overenskomsten ved opsigelse af medlemskab i Dansk Frisørmesterforening efterfulgt af opsigelse af overenskomsten med Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund og etablering af lockout over for de ansatte, der var medlem af Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund. Det fremgår endvidere af notatet, at der ville blive etableret kontakt og forhandling med Kristelig Fagforening om dannelse af en ny separat faggruppe for frisører under overenskomstkomplekset mellem Kristelig Arbejdsgiverforening og Kristelig Fagforening.

Det lægges til grund, at samtlige de indklagede virksomheder, som indgår i de tre frisørkæder Frisør Hos Peter, Stender og Kjær Gruppen, har fulgt den i notatet indeholdte plan. Alle virksomhedernes breve om opsigelse, lockoutvarsel mv. er afsendt stort set samtidig og med i det væsentlige enslydende indhold.

Det lægges endvidere til grund, at der i perioden, hvor denne plan om frigørelse fra overenskomsten med Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund blev søgt realiseret, skete et fald i antal medlemmer af Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund blandt de ansatte i de tre frisørkæder på henholdsvis 84, 95 og 90 %, hvorefter der i sommeren 2007 kun var 21 ansatte i kæderne, der fortsat var medlem af forbundet. Ved Arbejdsrettens dom af 12. februar 2008 i sagerne A2006.737, A2006.979, A2006.980 og A2007.611 blev en række af de frisørvirksomheder, der indgår i frisørkæderne Frisør Hos Peter, Stender og Kjær Gruppen, og som alle er blandt de indklagede virksomheder i nærværende sag, idømt bod for organisationsfjendtlige handlinger i strid med hovedaftalens § 1, idet de fandtes at have opfordret deres ansatte til at udmelde sig af Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund.

Som konsekvens af udmeldelserne, der i vidt omfang må anses for forårsaget af den ved dommen af 12. februar 2008 konstaterede overenskomststridige adfærd fra virksomhedernes side, er Dansk Frisør og Kosmetiker Forbunds konfliktposition ved frisørvirksomhedernes iværksættelse af lockout blevet afgørende svækket.

Efter sammenhængen mellem alle de indklagede virksomheders bestræbelser på at frigøre sig fra overenskomsten med Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund og det overordentlig store antal udmeldelser af Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund blandt ansatte i de tre frisørkæder set i forhold til den samlede medlemstilbagegang lægger Arbejdsretten til grund, at samtlige de i nærværende sag

indklagede virksomheder har medvirket til den nævnte svækkelse af Dansk Frisør og Kosmetiker Forbunds konfliktposition.

På denne baggrund har de indklagede virksomheder efter den foran anførte forståelse af hovedaftalens § 7, stk. 2, ikke lovligt kunnet varsle lockout uden at tillægge de afgivne varsler en genopretningsperiode på som udgangspunkt et år. Der er ikke oplyst omstændigheder, der giver grundlag for at fravige dette udgangspunkt i nærværende sag.

Der gives herefter klager medhold i, at de afgivne lockoutvarsler er ulovlige.

I nærværende sag, hvor LO straks efter, at lockoutvarslerne var afgivet, over for de indklagede protesterede mod disse, uden at de indklagede af den grund trak dem tilbage, findes genopretningsperioden på et år at burde regnes fra afsigelsen af denne arbejdsretsdom, således at afgivelse af frigørelseskonfliktvarsel fra de indklagedes side tidligst vil kunne ske med sædvanligt overenskomstmæssigt varsel et år efter afsigelsen af denne arbejdsretsdom.

Thi kendes for ret:

De indklagede virksomheder, Frisør Hos Peter ApS i Holmegaard, Frisør Hos Peter i Nykøbing F., Frisør Hos Peter i Næstved, Frisør Hos Peter i Ringsted, Frisør Hos Peter i Slagelse, Frisør Hos Peter i Korsør, Frisør Hos Peter i Odense C, Frisør Hos Peter i Odense NØ, Frisør Hos Peter i Svendborg, Stender Greve, Stender Glostrup, Stender Nivå, Stender Hillerød, Stender Strøget, Stender Herlev, Stender I, Stender II, Stender III og Stender IIII ApS i Værløse, skal anerkende, at den ved brev af 2. juli 2007 varslede lockout er ulovlig.

De indklagede virksomheder, Kjær Gruppen ApS, Kjær Herning ApS, Kjær Silkeborg ApS, Kjær Holstebro ApS, Kjær Viborg ApS, Kjær Vejle ApS, Kjær Fredericia ApS, Kjær Bjerringbro ApS, Kjær Horsens ApS, Kjær Vestcenter ApS, Kjær Esbjerg ApS, Kjær Varde ApS og Kjær Bredgade ApS, skal anerkende, at den ved brev af 4. juli 2007 varslede lockout er ulovlig.

De indklagede i de tre sager betaler i sagsomkostninger 2.000 kr. pr. sag til Arbejdsretten. inden 14 dage efter afsigelsen af denne dom.

Niels Waage